

HRVATSKA NARODNA BANKA

Gospodarski izgledi u 2017. godini

Boris Vujčić, guverner
e-mail: boris.vujcic@hnb.hr

Kretanja u međunarodnom okružju sve povoljnija, ali uz naglašene rizike

			2017.		2018.
	2015.	2016.	Δ		
			Aktualna projekcija	Projekcija studeni 2016.	Aktualna projekcija
BDP (realne stope promjene, %)					
Svijet	3,3	3,1	3,4	0,0	3,6
Europodručje	2,0	1,7	1,6	0,1	1,6
Glavni vanjskotrgovinski partneri RH	1,8	1,8	2,0	0,0	2,0
Italija	0,7	0,9	0,7	-0,2	0,8
Njemačka	1,5	1,8	1,7	0,3	1,5
Slovenija ^a	2,3	2,5	2,5	0,2	1,6
Austrija ^a	0,9	1,4	1,4	0,2	1,2
Bosna i Hercegovina ^a	3,2	2,2	3,0	0,0	3,7
Srbija ^a	0,7	2,6	2,8	0,1	3,5

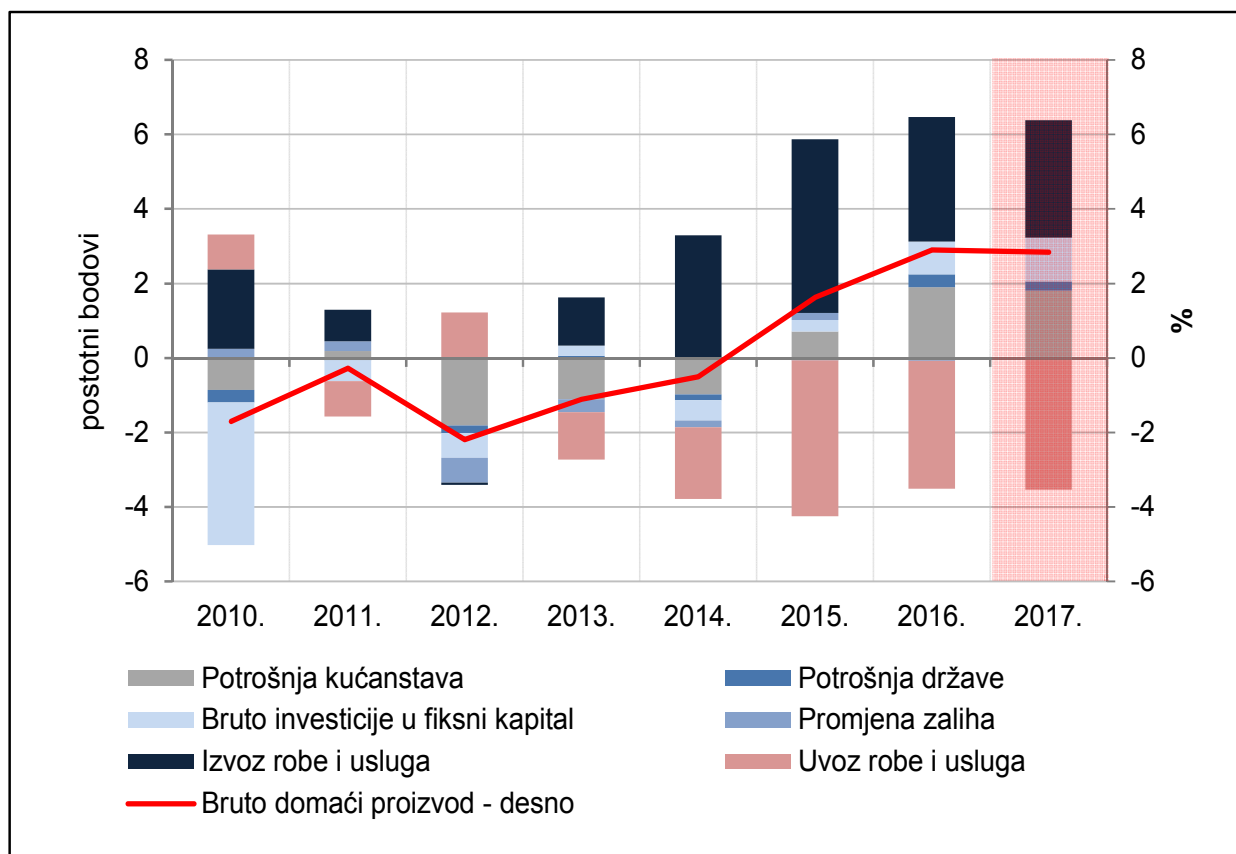
^a Consensus Forecast (ožujak, 2017.)

Izvor: MMF (GAS, GEE), ožujak 2017.

- Očekuje se daljnje zaoštavanje monetarne politike u SAD-u koje će utjecati na globalne uvjete financiranja. ECB bi mogao najaviti promjenu na jesen.
- Jačanje političkih rizika u razvijenim zemljama bi se moglo odraziti kako na njihovu gospodarsku aktivnost tako i prelijevati na zemlje u razvoju kroz povećane troškove financiranja i pogoršane uvjete trgovinske razmjene.

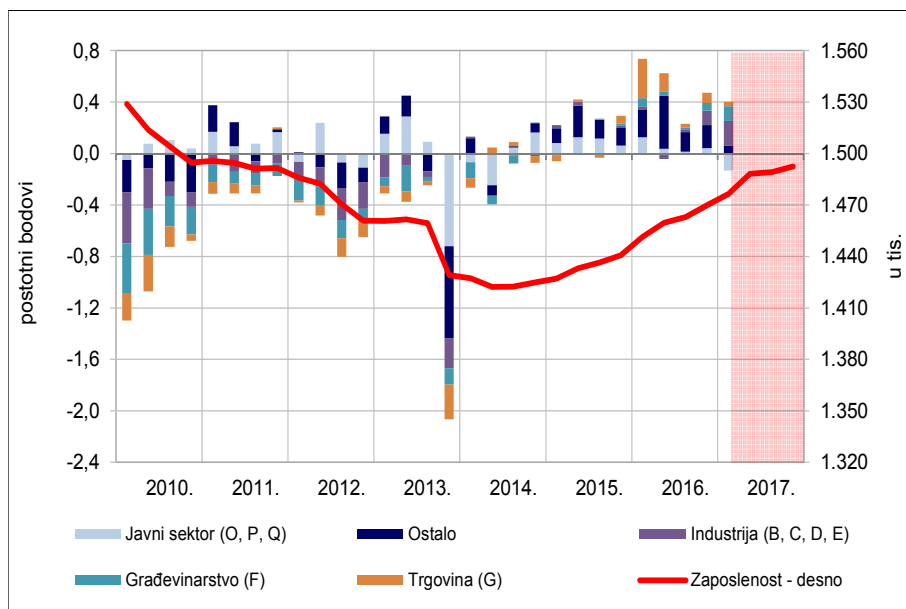
Nastavak gospodarskog rasta

Realni rast BDP-a

...i nastavak povoljnih kretanja na tržištu rada

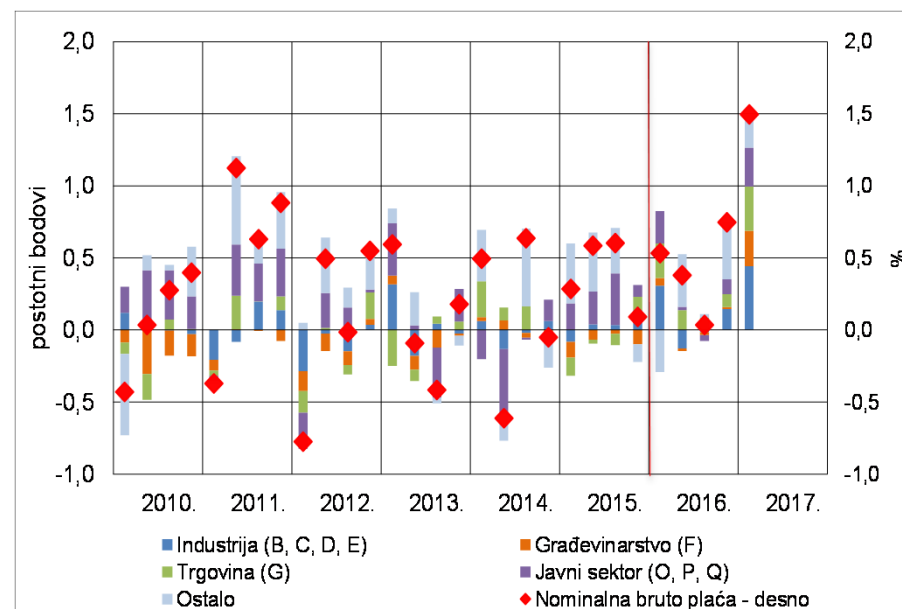
Ukupna zaposlenost i doprinosi promjeni zaposlenosti po sektorima

Napomena: Projekcija za 2017. preuzeta je iz službene projekcije HNB-a iz travnja 2017.

Izvor: HZMO (sezonska prilagodba HNB-a)

Nominalna bruto plaća po sektorima, sezonski prilagođene vrijednosti, doprinosi tromjesečnoj stopi promjene

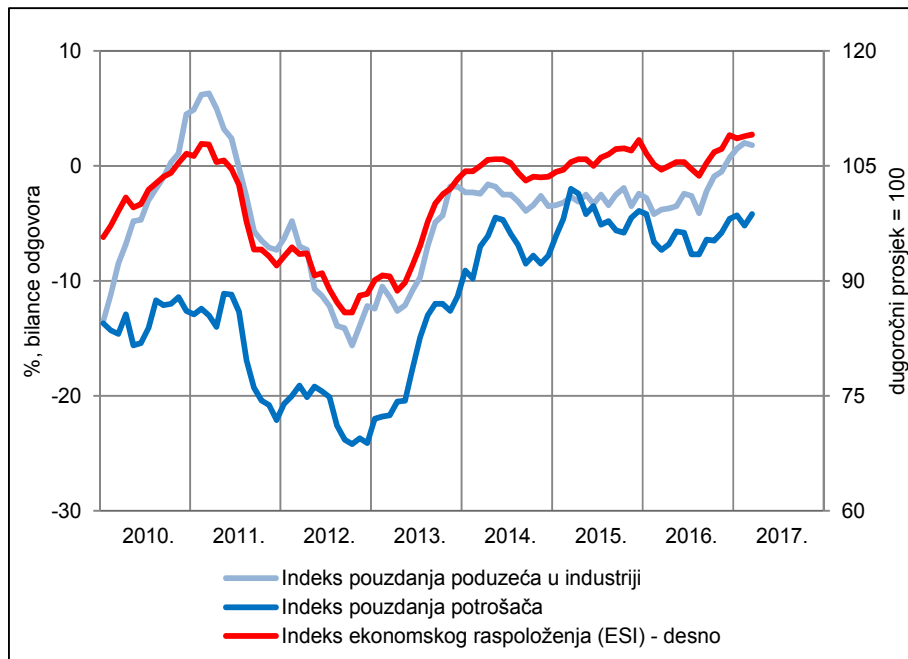

Napomena: Podaci o prosječnoj nominalnoj bruto plaći po djelatnostima odnose se na podatke prikupljene iz obrasca RAD-1, a od siječnja 2016. na podatke prikupljene iz obrasca JOPPD. Podaci za prvo tromjesečje 2017. godine odnose se na siječanj i veljaču.

Izvori: DZS; izračun HNB-a (sezonska prilagodba HNB-a)

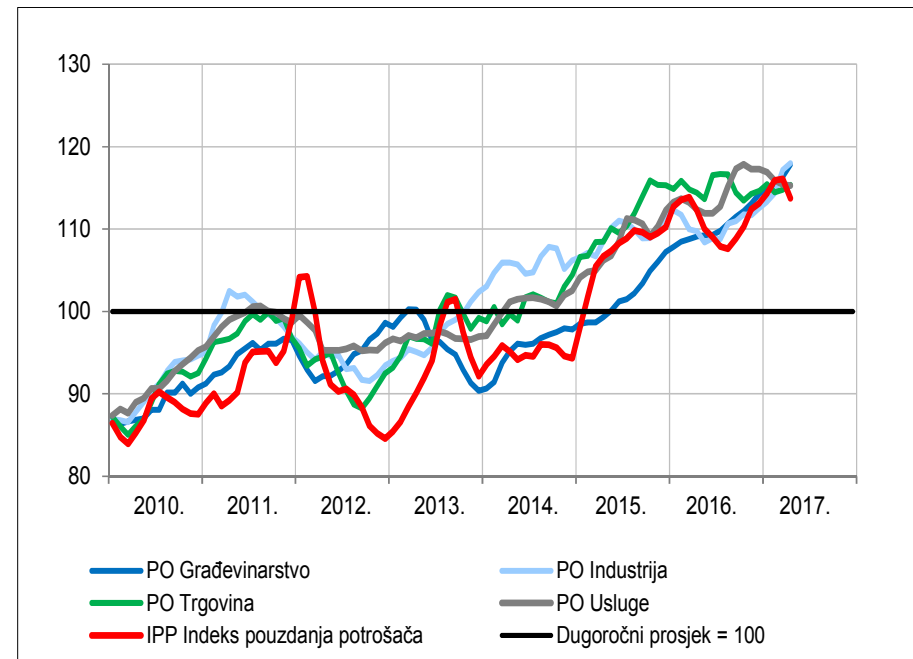
Pouzdanje potrošača i poslovnog optimizma i dalje na visokim razinama

Indeksi pouzdanja u EU

Izvor: Eurostat

Indeksi pouzdanja u RH desezonirane standardizirane vrijednosti, tročlani pomični prosjeci

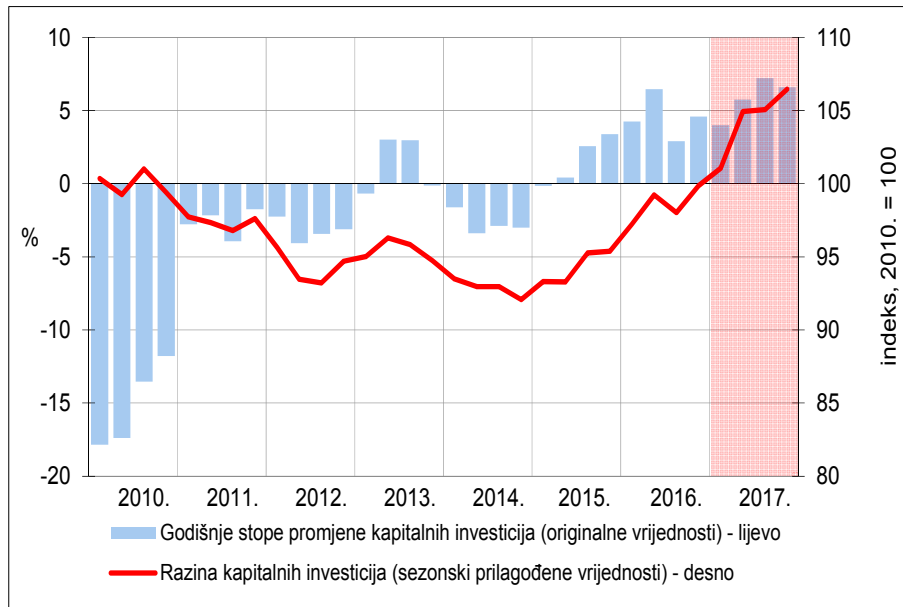

Napomena: Posljednji podatak odnosi se na travanj 2017.

Izvori: Ipsos; HNB (sezonska prilagodba HNB-a)

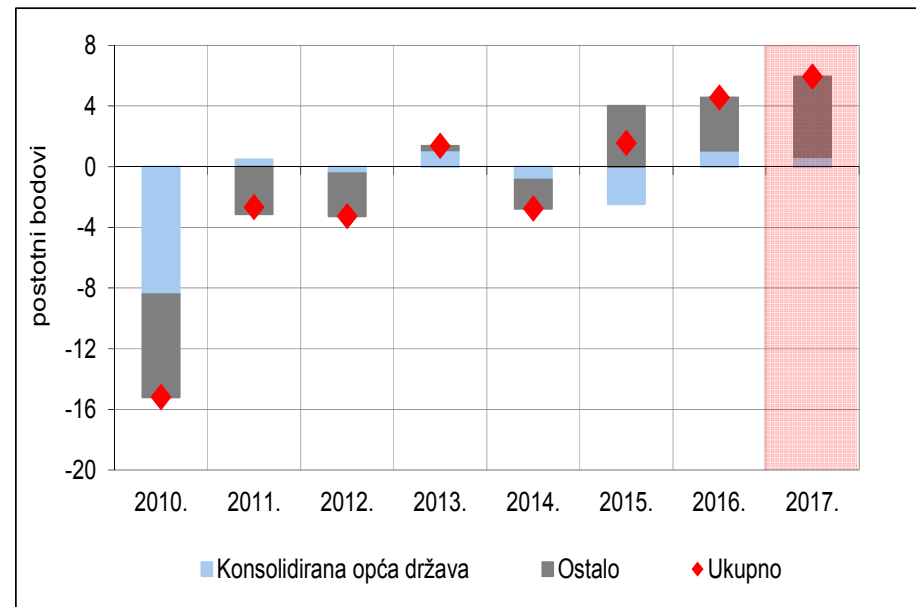
Očekuje se intenziviranje rasta kapitalnih investicija

Bruto investicije u fiksni kapital

Napomena: Projekcija za 2017. preuzeta je iz službene projekcije HNB-a iz travnja 2017.
Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

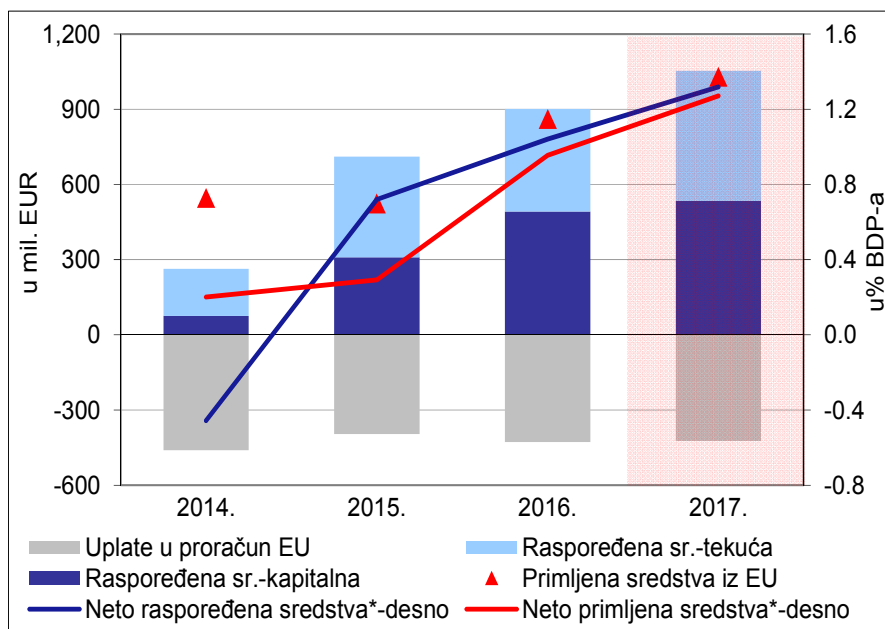
Doprinosi realnom godišnjem rastu bruto investicija u fiksni kapital, po sektorima

Napomena: Doprinosi sektora procjena su HNB-a. Realne vrijednosti po sektorima dobivene su deflacioniranjem nominalnih veličina deflatorom bruto investicija u fiksni kapital.
Izvor: DZS (izračun HNB-a)

...gdje EU fondovi postaju važan izvor financiranja

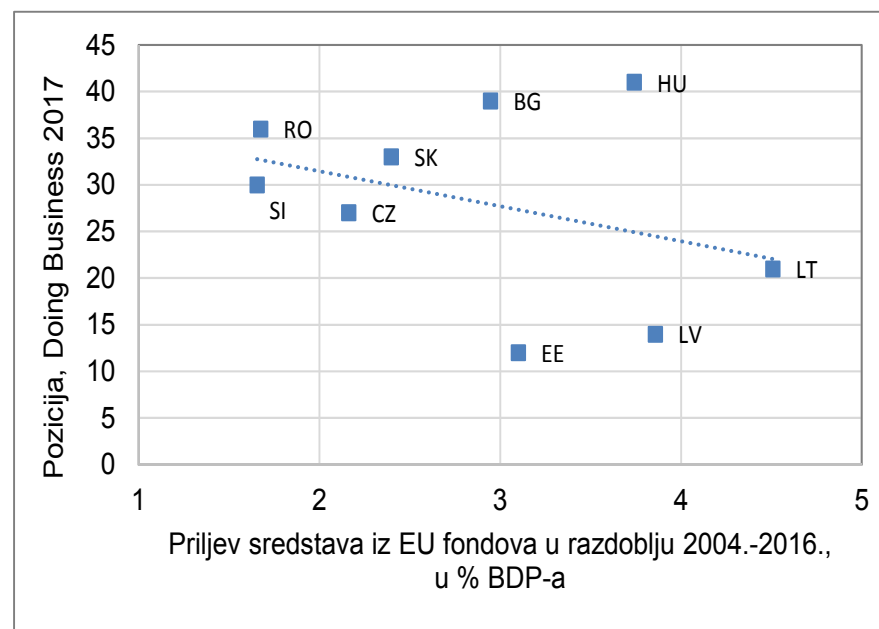
Transakcije s EU proračunom

Napomena: Uplate u proračun EU-a na slici su prikazane s negativnim predznakom. Pozitivna vrijednost neto primljenih/raspoređenih sredstava znači višak nad uplatama u proračun EU-a.

Izvori: HNB; MF

Prosječan godišnji priljev sredstava iz fondova EU-a i poredak na ljestvici konkurentnosti

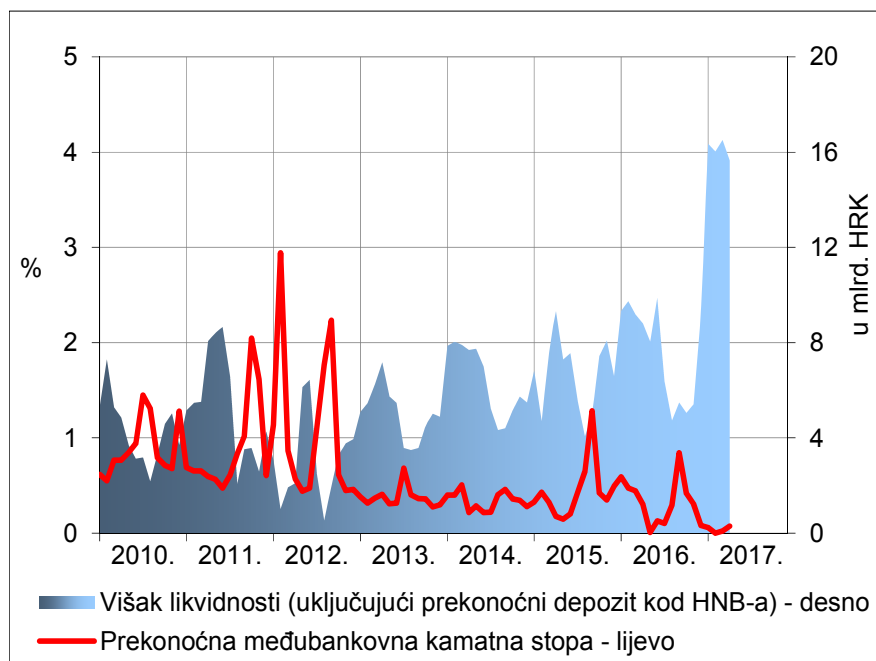

Izvori: ESB; Svjetska banka

Monetarna politika i inflacija

Monetarna politika i dalje vrlo ekspanzivna

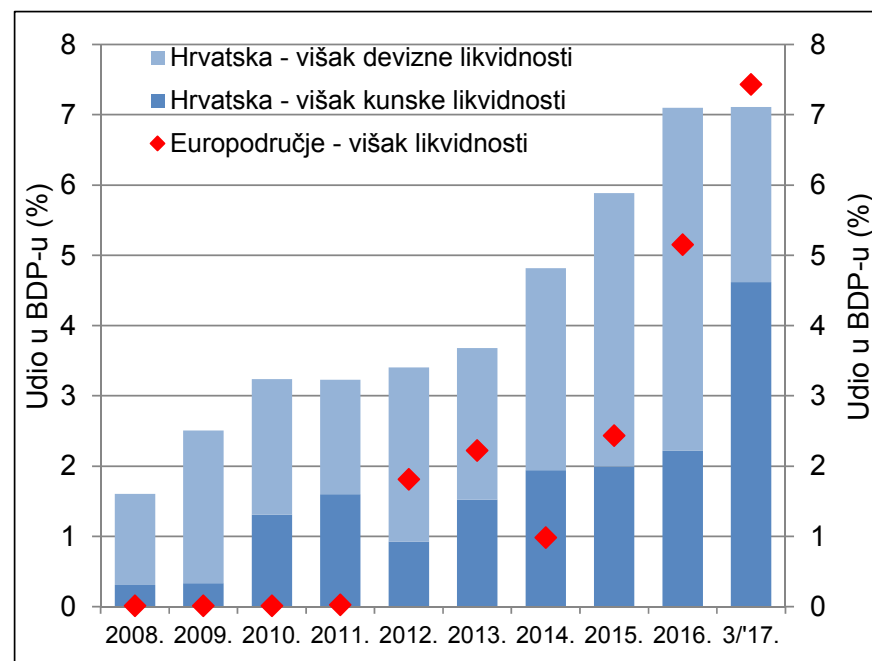
Likvidnost banaka i prekonoćna međubankovna kamatna stopa

Napomena: Višak likvidnosti je razlika između stanja na računima za namirenje poslovnih banaka kod HNB-a i iznosa kojeg banke moraju održavati na tim računima prema obračunu obvezne pričuve.

Izvor: HNB

Višak likvidnosti – HR vs. europodručje

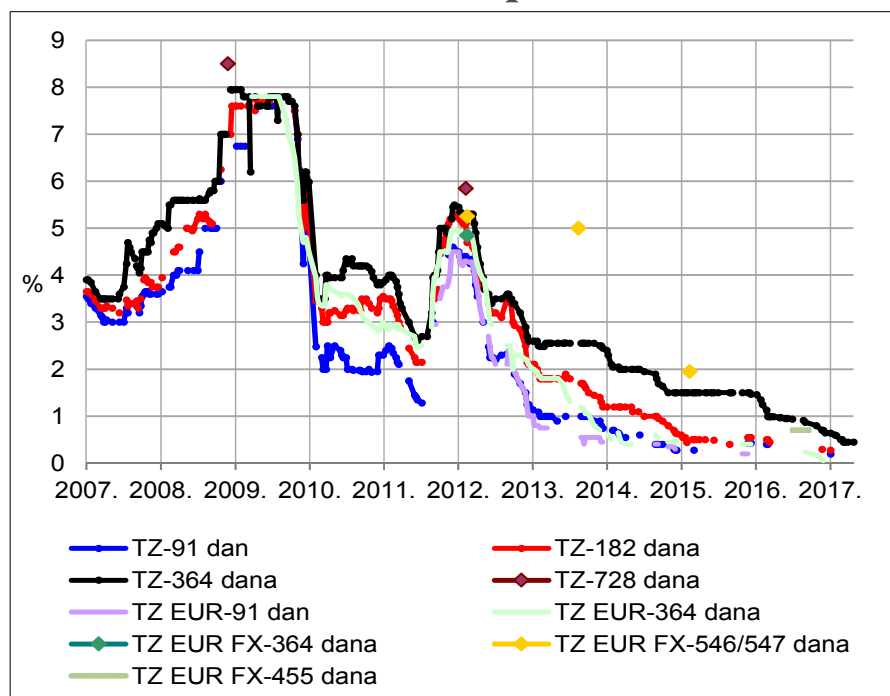

Napomena: Višak likvidnosti u eurozoni predstavlja višak rezervi u odnosu na regulatorno zahtijevanu obveznu rezervu (eng. excess reserves).

Izvori: ESB; Eurostat; HNB

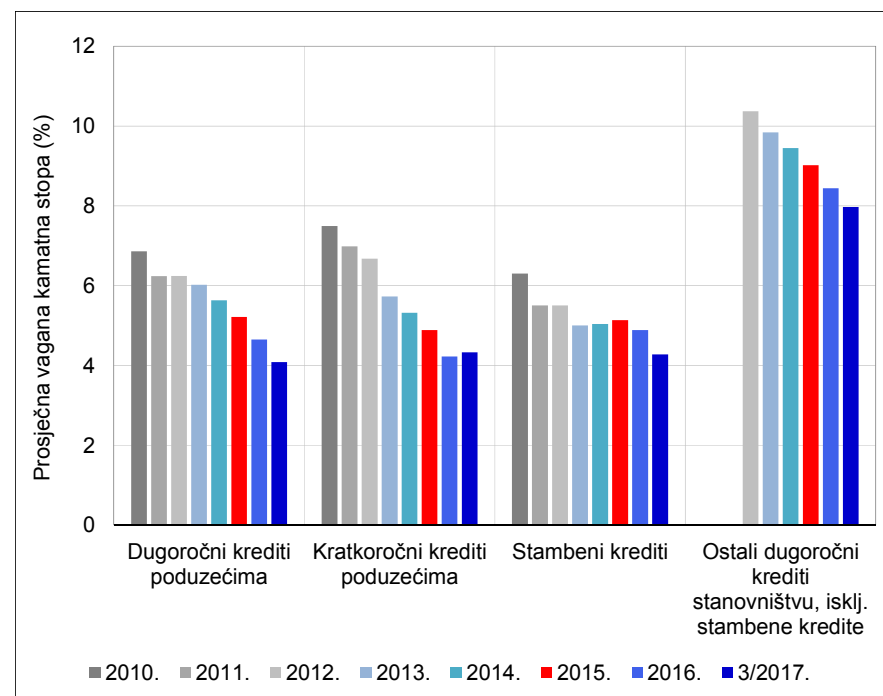
...uz nastavak trenda poboljšavanja uvjeta financiranja

Kamatne stope na kunske i eurske trezorske zapise MF-a

Izvori: MF; HNB

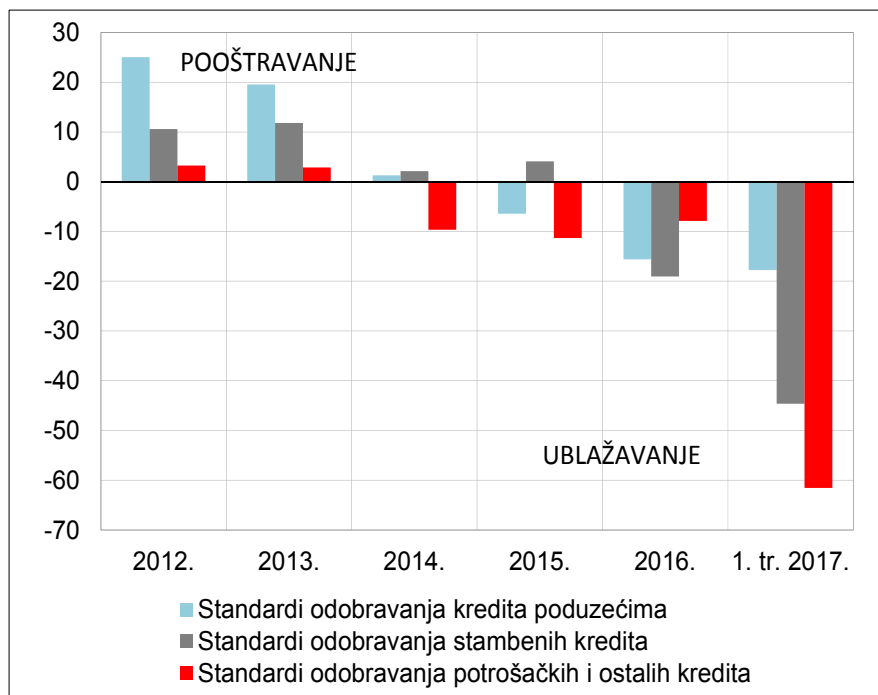
Kamatne stope domaćih banaka

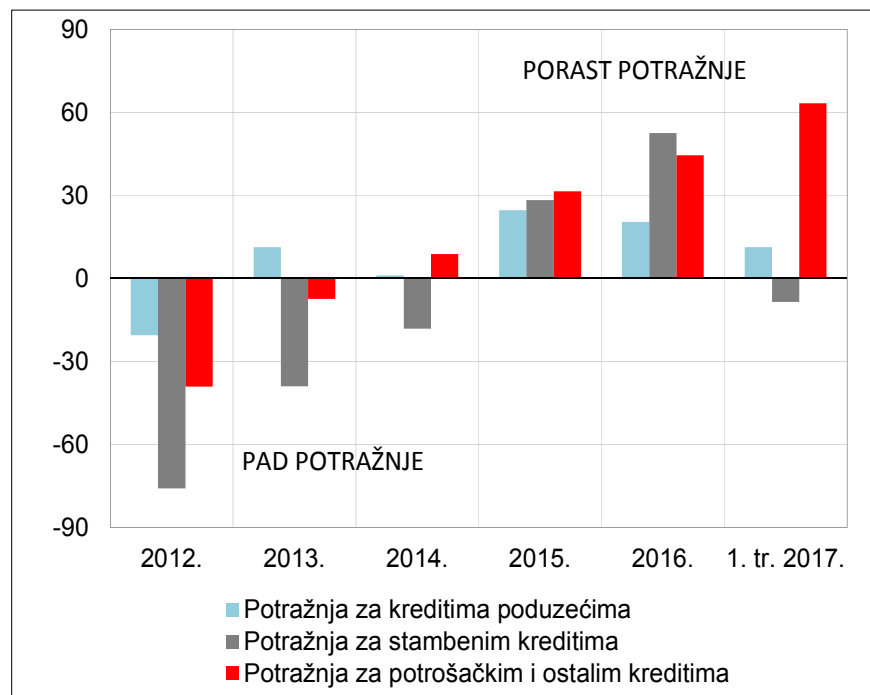
Izvor: HNB

Poboljšanje uvjeta na tržištu kredita

Promjena standarda odobravanja kredita (ponuda)

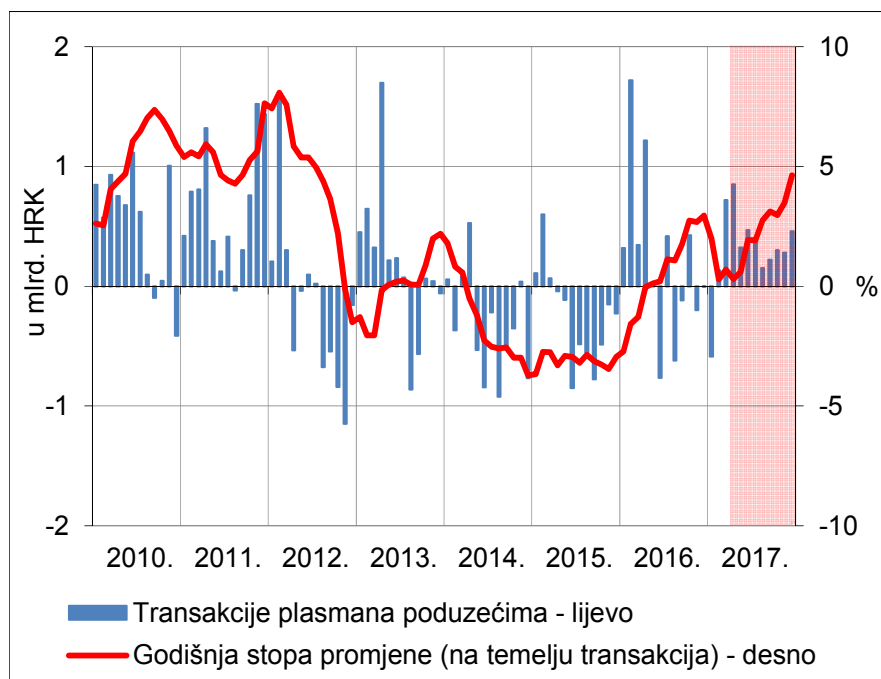
Promjena kreditne potražnje

Napomena: Podacima su prikazani godišnji prosjeci neto postotka odgovora banaka ponderirani udjelima u pripadajućoj skupini kredita.
Izvor: Anketa o kreditnoj aktivnosti banaka, HNB

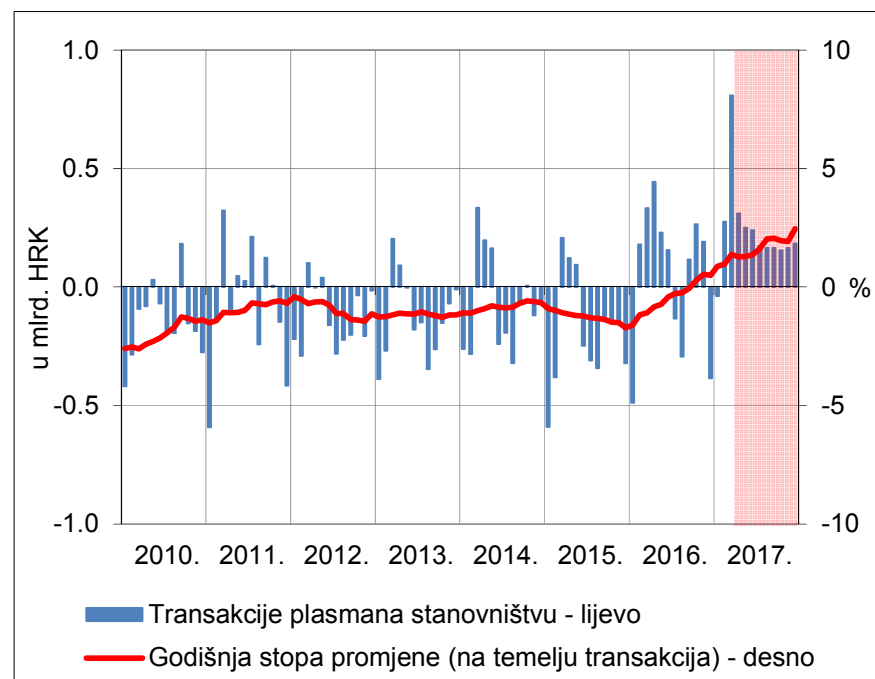
U 2017. očekuje se nastavak oporavka plasmana poduzećima i stanovništvu

Plasmani poduzećima

Izvor: HNB

Plasmani stanovništvu

Izvor: HNB

U 2017. porast inflacije na 1,4% zbog jačanja uvoznih inflatornih pritisaka

Cjenovni pokazatelji

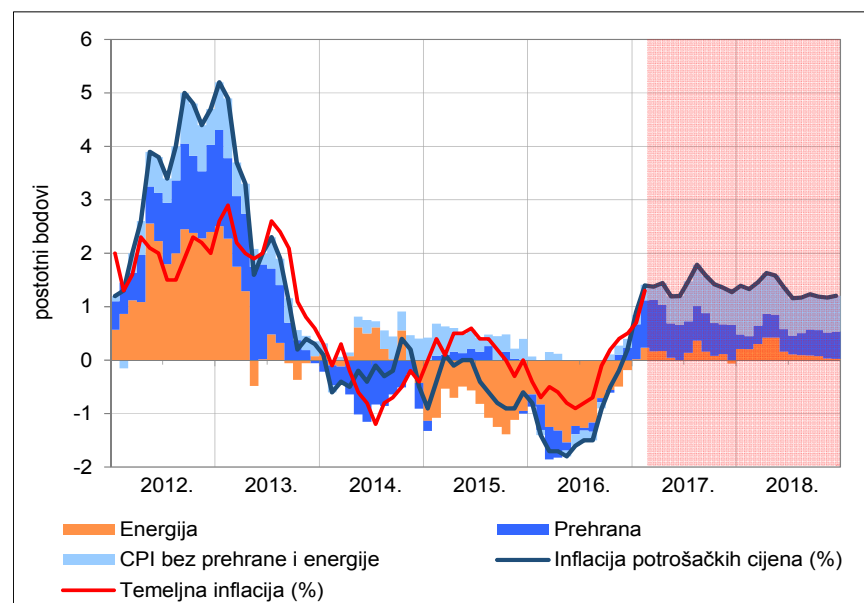
godišnje i mjesečne stope promjene

	II.17.	III.17.	III.16.	III.17.
	godišnje stope		mjesečne stope	
Indeks potrošačkih cijena i njegove komponente				
Ukupni indeks	1,4	1,1	0,7	0,3
Energija	1,4	-0,1	0,6	-0,9
Neprerađeni prehrambeni proizvodi	6,3	4,2	-0,5	-2,4
Prerađeni prehrambeni proizvodi	2,0	2,8	-0,7	0,1
Industrijski prehrambeni proizvodi bez energije	0,7	0,3	3,4	3,0
Usluge	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Ostali cjenovni pokazatelji				
Temeljna inflacija	1,3	1,4	0,8	1,0
Indeks proizvođačkih cijena industrije na domaćem tržištu	2,6	1,1	1,1	-0,3
Cijene sirove nafte Brent (u USD)	67,2	33,0	17,7	-6,4
HWWI agregatni indeks cijena sirovina (bez energenata u USD)	32,1	21,6	6,3	-2,2

Napomena: Prerađeni prehrambeni proizvodi uključuju alkohol i duhan.

Izvori: DZS; Bloomberg; HWWI

Projekcija inflacije

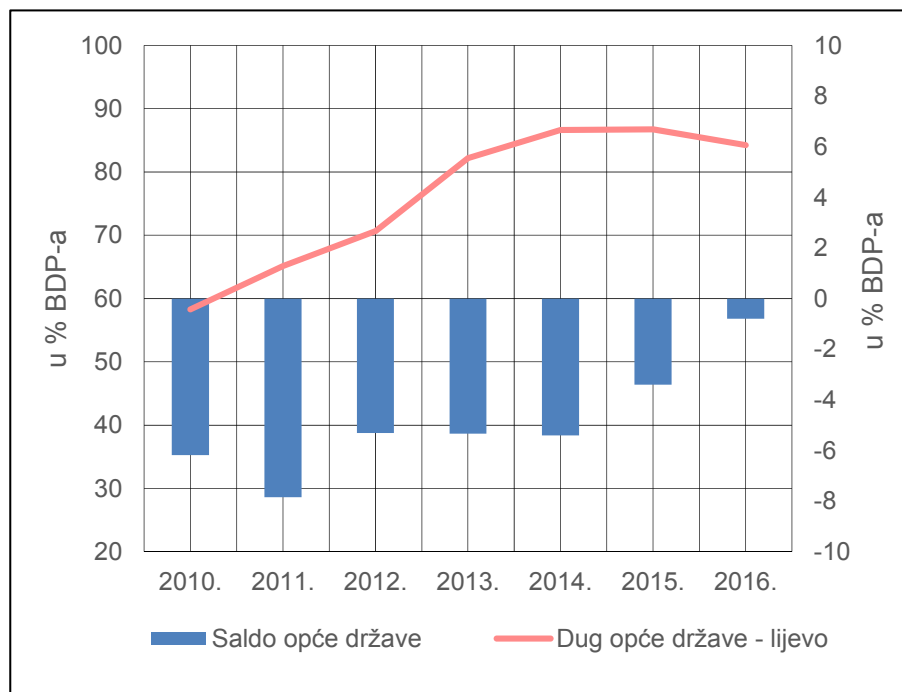

* Temeljna inflacija ne uključuje cijene poljoprivrednih i proizvoda koji su administrativno regulirani.

Izvori: DZS; izračun HNB-a

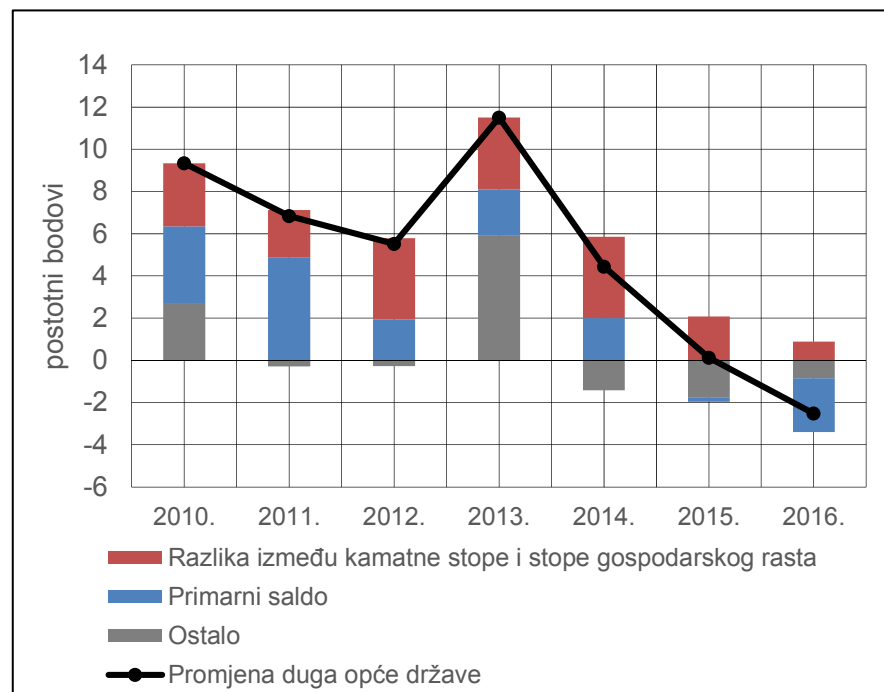
U 2016. je nastavljena snažna fiskalna prilagodba

Kretanje salda i duga opće države

Izvori: HNB; Eurostat

Dekompozicija promjene duga

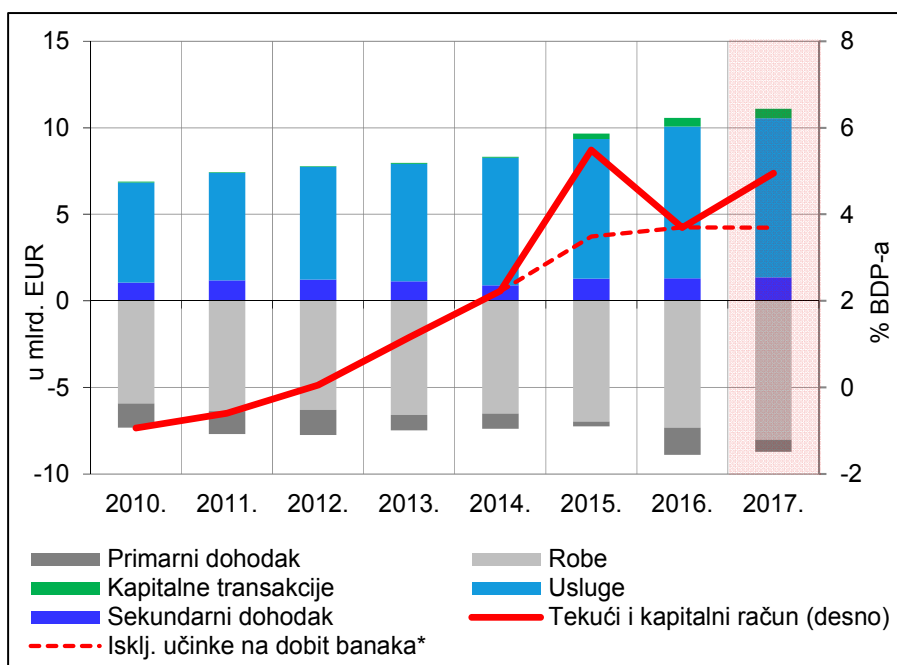

Izvor: HNB

Strukturne promjene

Hrvatsko gospodarstvo je nakon ulaska u EU postalo neto izvoznik

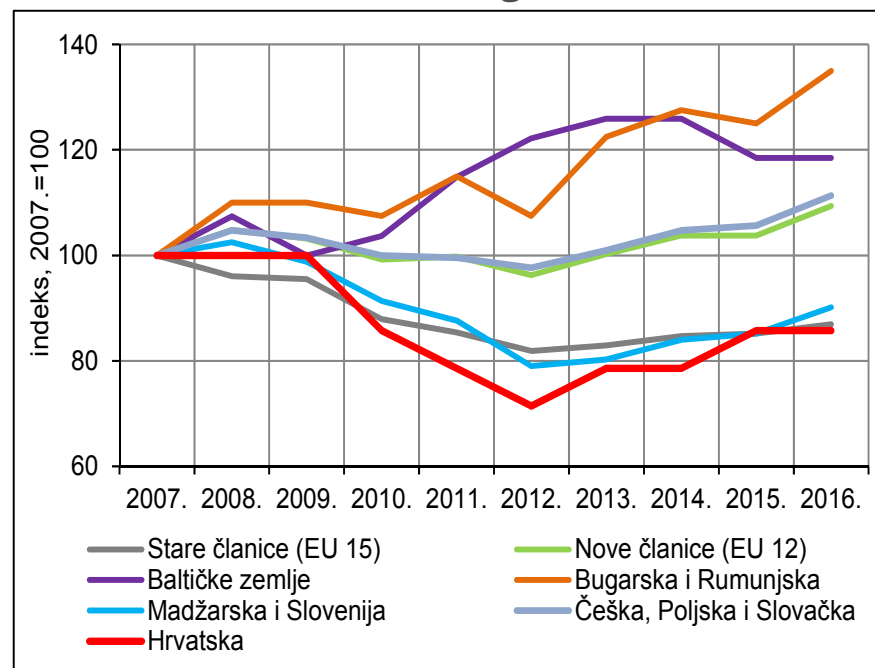
Struktura salda tekućeg i kapitalnog računa

* Prikazan je saldo tekućeg i kapitalnog računa (u % BDP-a), koji u 2015. ne uključuje učinak konverzije kredita u švicarskim francima na poslovne rezultate banaka (oko 2% BDP-a), a u 2017. učinak očekivanih ispravaka vrijednosti protraživanja od koncerna Agrokor (oko 1,3% BDP-a).

Izvor: HNB

Globalni tržišni udjel izvoza robe i usluga

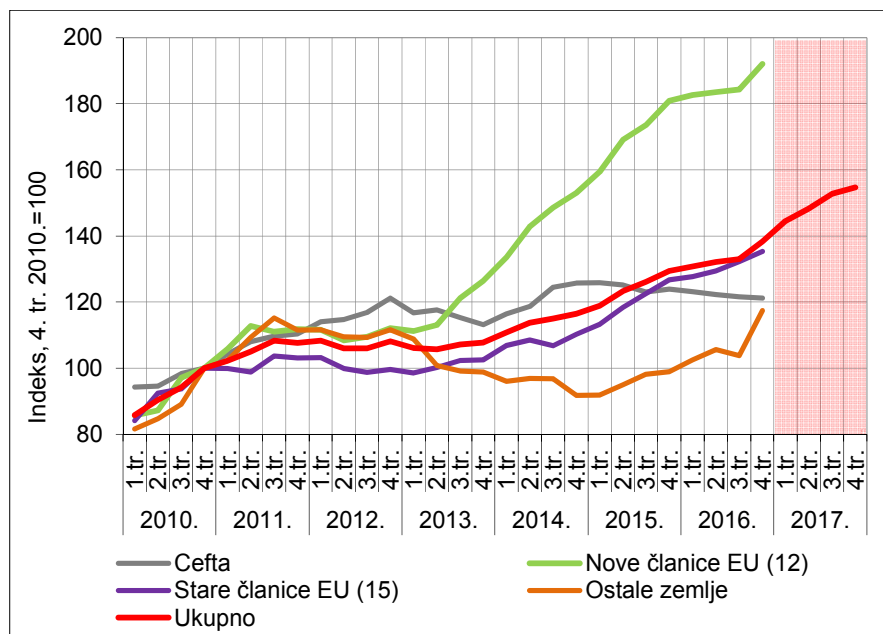

Napomena: Baltičke zemlje uključuju Estoniju, Letoniju i Litvu.

Izvor: Eurostat

Ulazak u EU i poboljšavanje cjenovne konkurentnosti gospodarstva su glavna strukturna promjena

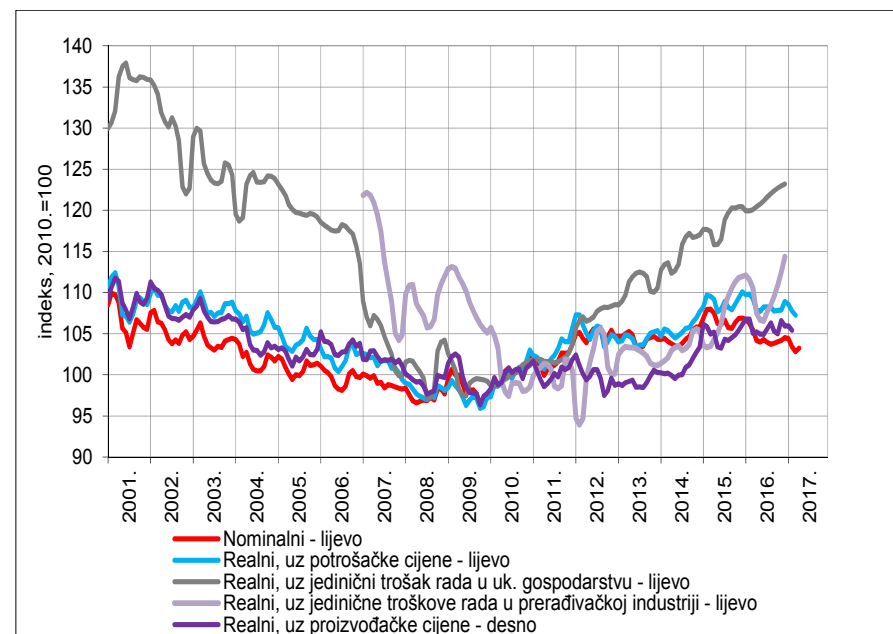
Robni izvoz RH prema ekonomskim grupacijama zemalja

Napomena: CEFTA uključuje Albaniju, Bosnu i Hercegovinu, Crnu Goru, Makedoniju, Moldaviju, Srbiju i UNMIK/Kosovo. Vrijednosti indeksa izračunate su kao pomični prosjek četiri tromjesečja.

Izvori: DZS (izračun HNB-a); HNB

Nominalni i realni efektivni tečaj kune

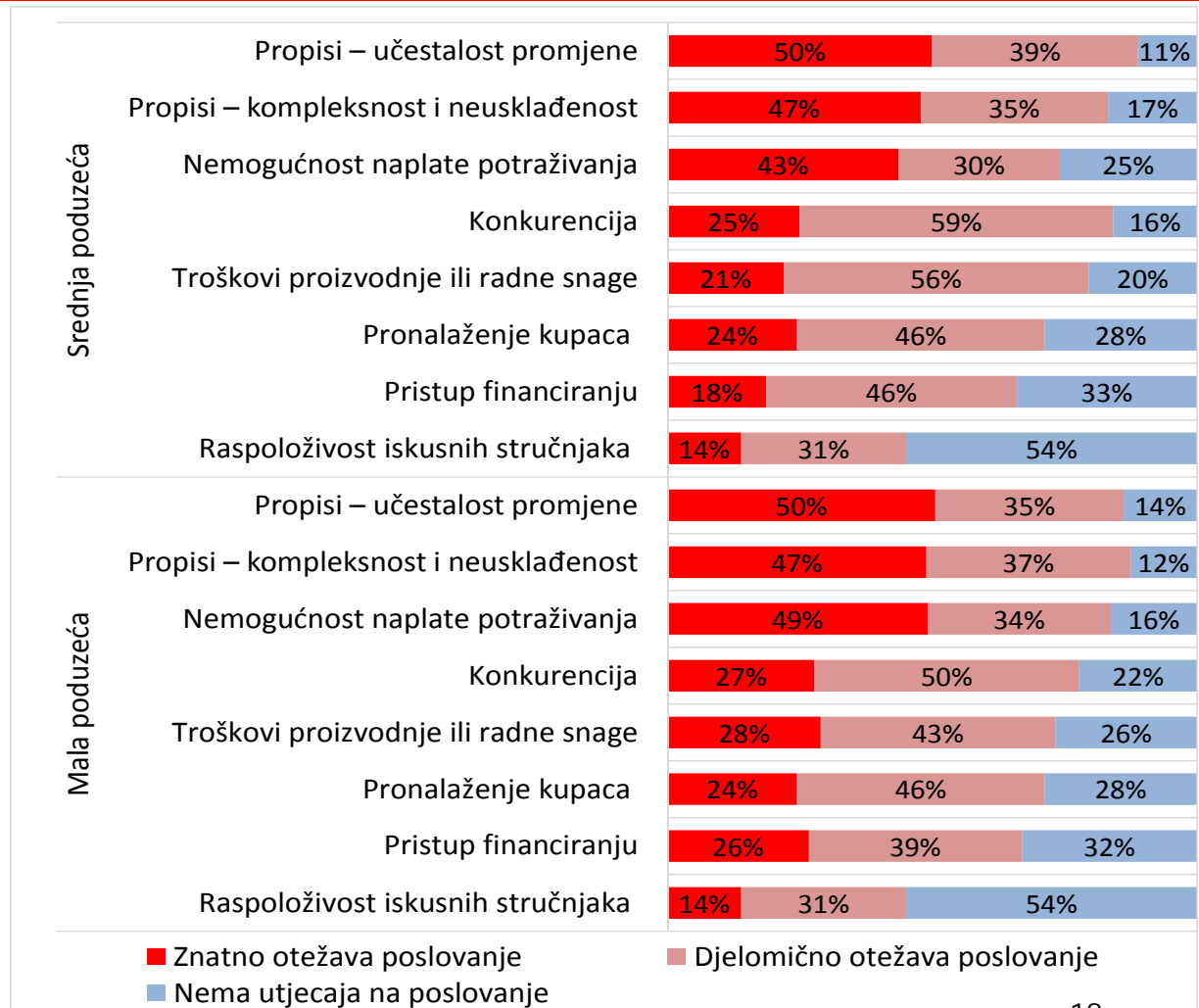

Napomena: Realni efektivni tečaj kune uz proizvođačke cijene uključuje hrvatski indeks proizvođačkih cijena industrije na ukupnom tržištu. Realni efektivni tečajevi kune uz jedinične troškove rada dobiveni su interpolacijom tromjesečnih vrijednosti. Pad indeksa označava efektivnu aprecijaciju kune.

Izvor: HNB

Gdje nema napretka!? Institucionalno okruženje i dalje glavna prepreka poslovanju

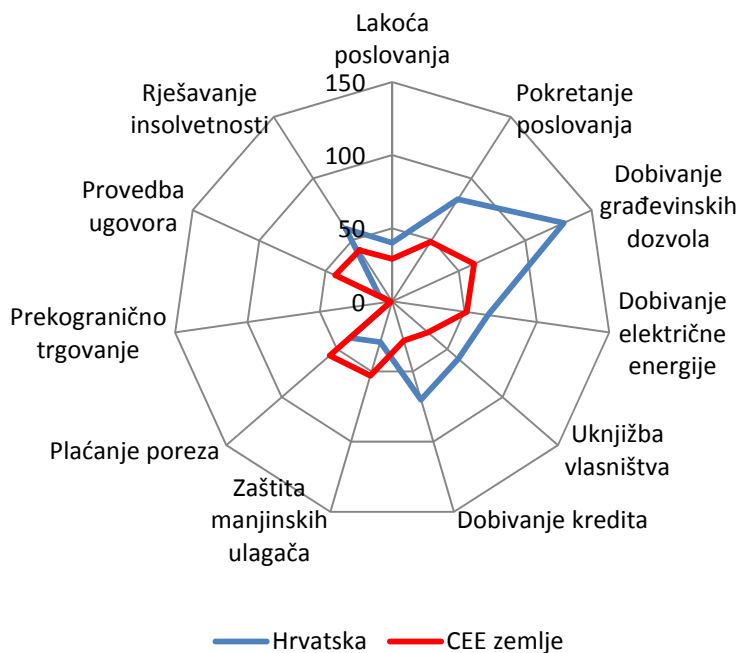
- Glavna prepreka poslovanju je promjenjivost i kompleksnost propisa
- Druga važna prepreka je nemogućnost naplate potraživanja
- Pristup financiranju također otežava poslovanje malim i srednjim poduzećima, ali u manjoj mjeri od drugih čimbenika

Izvor: Anketa o pristupu malih i srednjih poduzeća financiranju, HNB 2015.

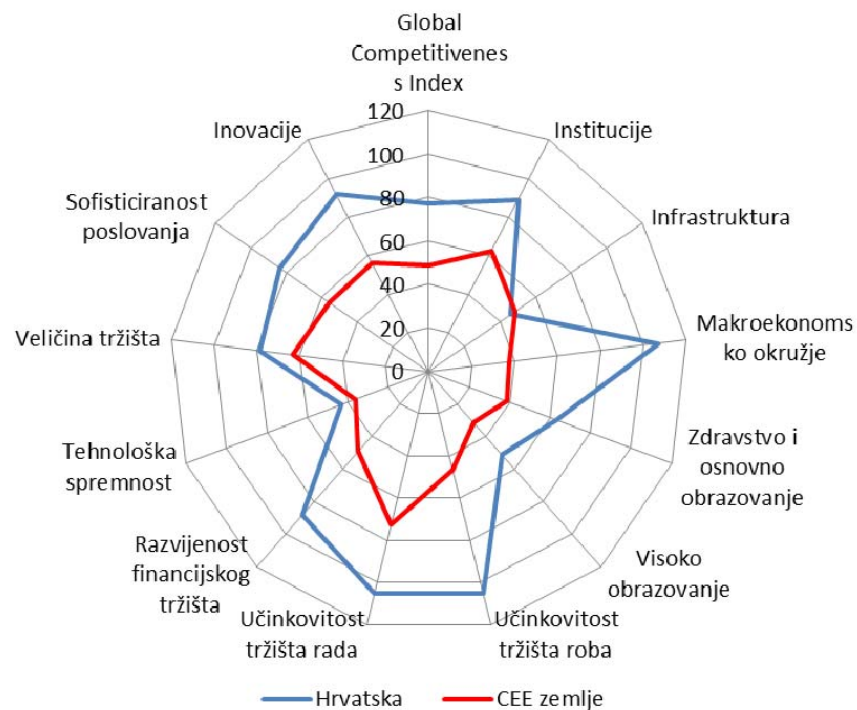
...i nadalje nepovoljnije poslovno okruženje u Hrvatskoj u odnosu na zemlje SIE

Doing Business

Napomena: Rezultati pojedinih područja izraženi su rangom zemlje. Viši rang označava slabiji rezultat.
Izvor: World Bank, Doing Business 2017.

Global Competitiveness Index

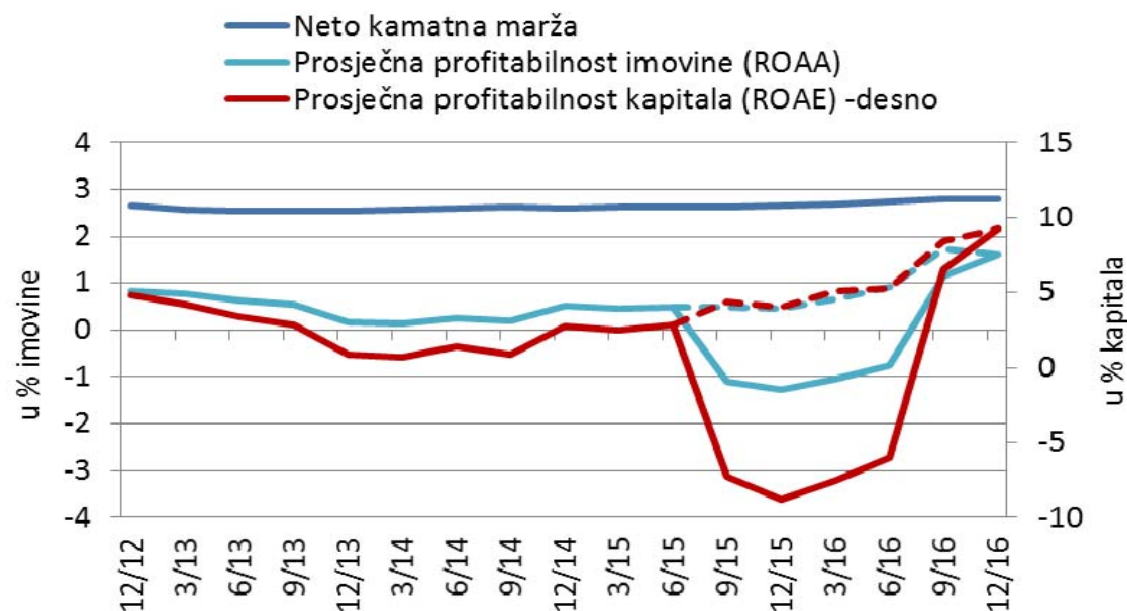

Napomena: Rezultati pojedinih područja izraženi su rangom zemlje. Viši rang označava slabiji rezultat.
Izvor: World Economic Forum, Global Competitiveness Report 2016.-2017.

Bankovni sustav i financijska stabilnost

Pod utjecajem smanjenja troškova ispravaka vrijednosti i rezerviranja, ali i značajnih jednokratnih prihoda, profitabilnost banaka se u 2016. značajno oporavila

Profitabilnost banaka znatno porasla pod utjecajem relativno nižih ispravaka vrijednosti nego proteklih godina

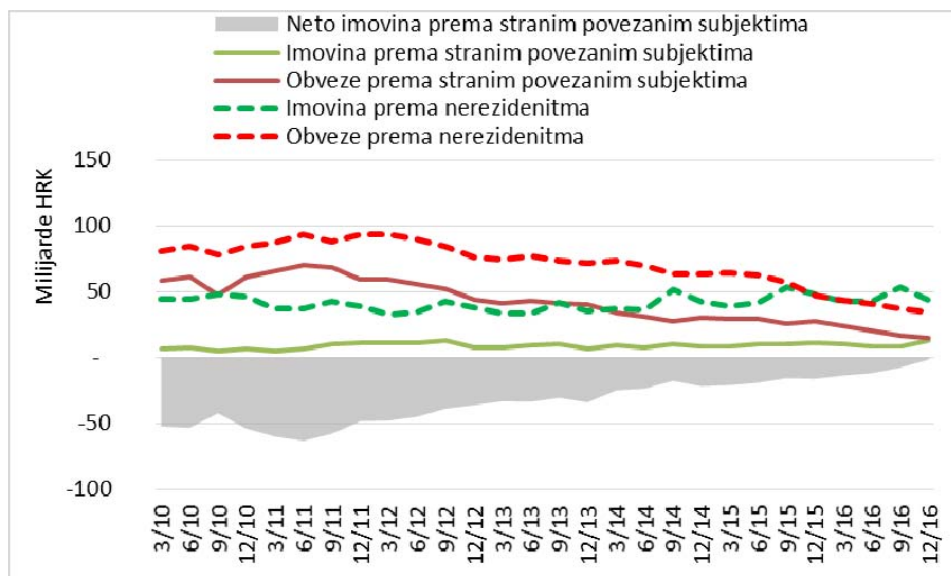

Napomena: Isprekidane linije prikazuju vrijednosti pokazatelja bez efekta konverzije kredita u švicarskim francima.

Izvor: HNB

Nastavljena je supstitucija prekograničnih izvora sredstava jeftinijim, ali istovremeno i po ročnosti kraćim, domaćim izvorima

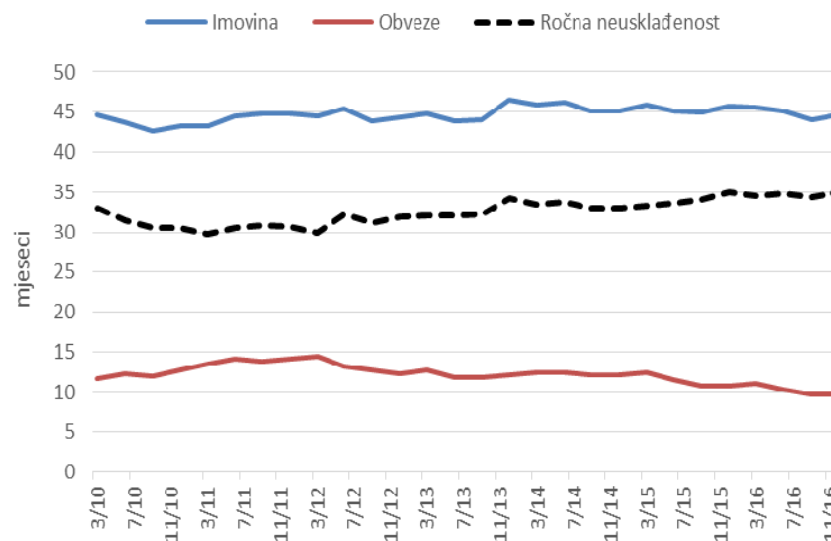
Obveze banaka prema stranim povezanim subjektima gotovo izjednačene sa imovinom na kraju prosinca 2016.

Napomena: Neto imovina banaka prema stranim povezanim subjektima je prikazana kao razlika između imovine i obveza.

Izvor: HNB

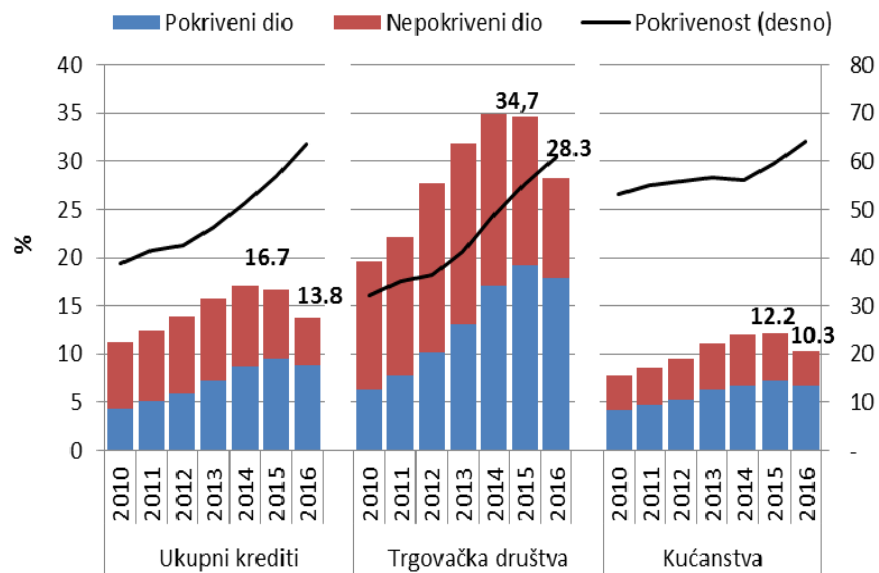
Rast ročne neusklađenosti imovine i obveza banaka primarno uzrokovan skraćanjem ročnosti obveza

Izvor: HNB

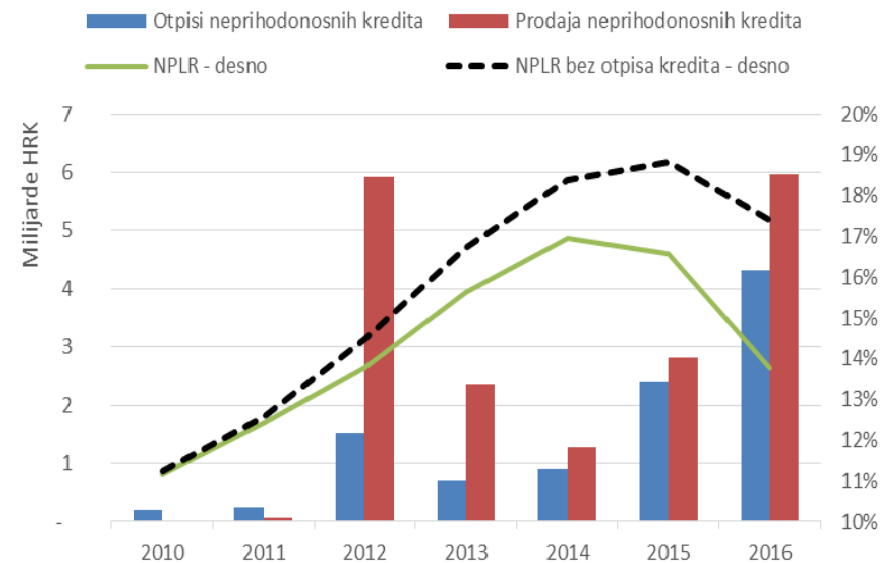
Nastavkom intenzivnijeg čišćenja bilanci banaka, poboljšanje kvalitete imovine započeto u drugoj polovici 2015., nastavljeno je i u 2016.

Nastavljeno poboljšanje kvalitete kreditnog portfelja banaka

Izvor: HNB

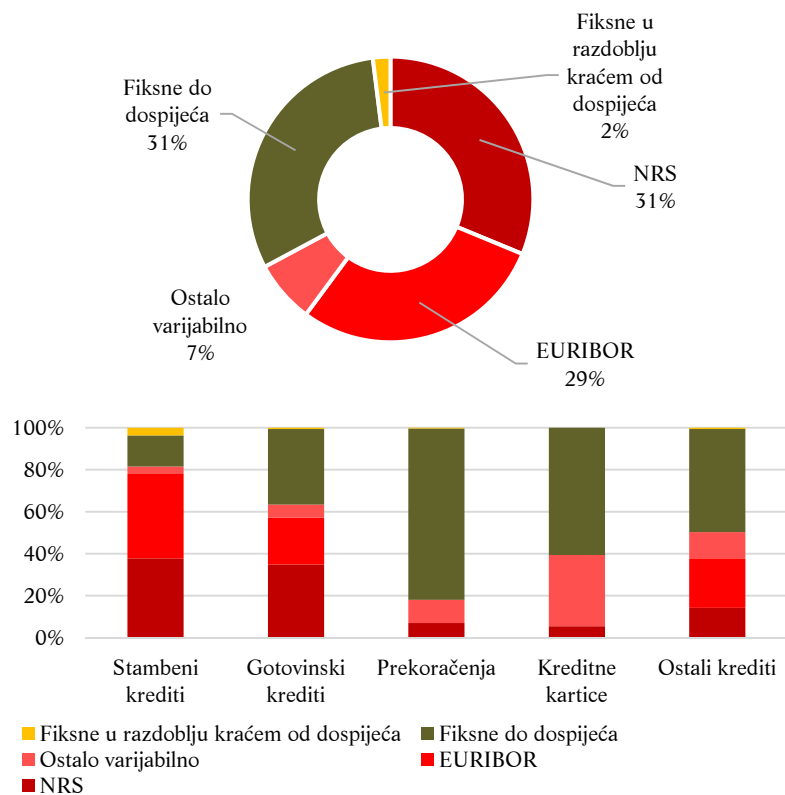
Intenziviranje procesa rješavanja pitanja neprihodujućih plasmana banaka prodajom plasmana

Izvor: HNB

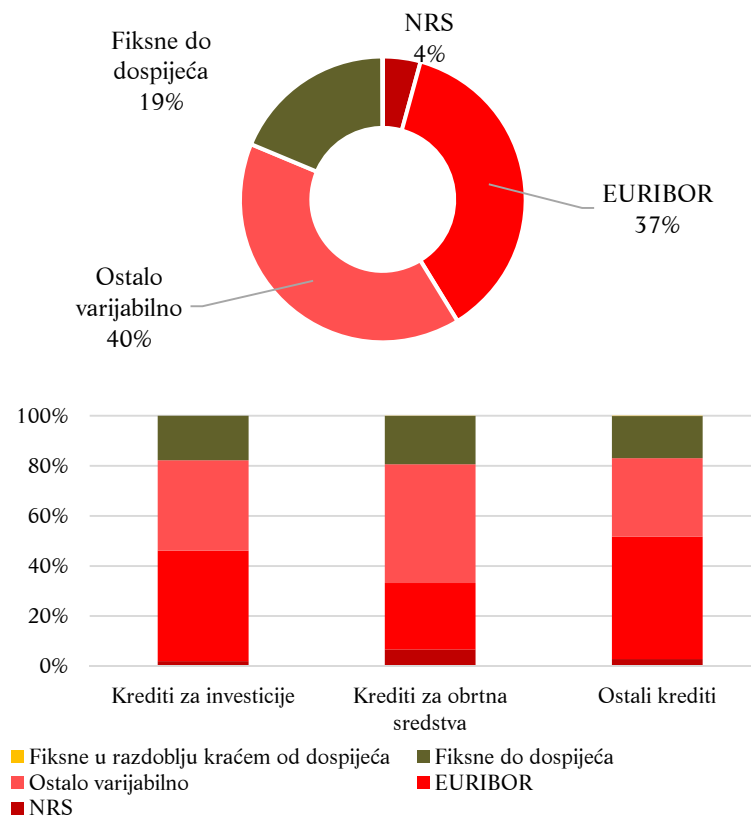
U strukturi financiranja privatnog nefinancijskog sektora dominiraju varijabilne kamratne stope

a) Kućanstva

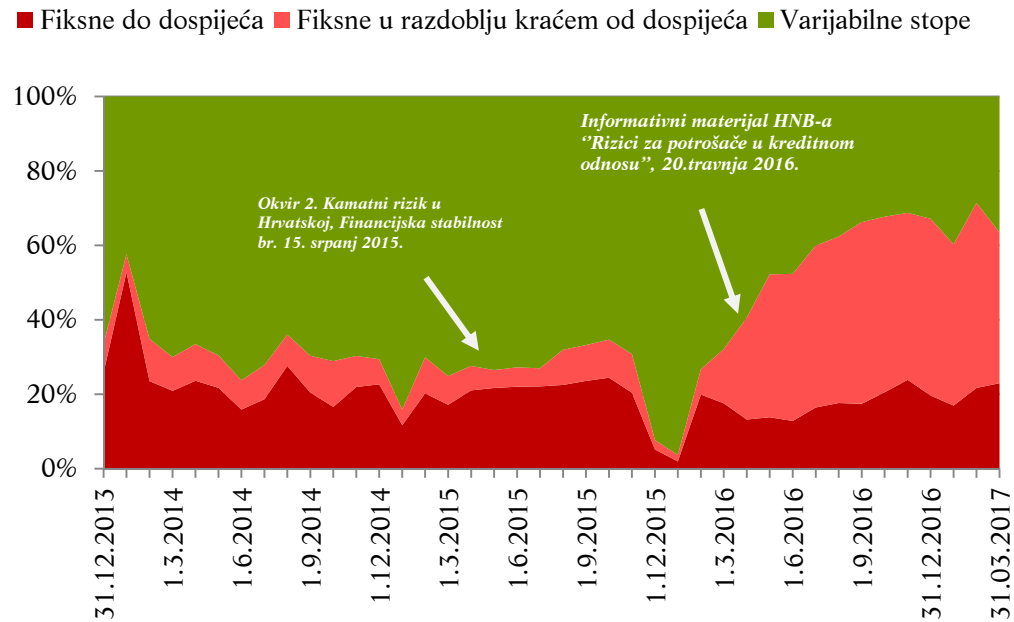

Izvor: HNB, Anketa o promjenjivosti kamratnih stopa.

b) Nefinancijska poduzeća

Udio fiksnih stopa u novoodobrenim stambenim kreditima raste

Napomena: Direktna statistika kamatnih stopa na nove poslove s obzirom na njihovu promijenjivost nije dostupna. Prikazana struktura zasnovana je na informaciji o razdoblju početnog fiksiranja kamatne stope te služi kao aproksimacija. Fiksne stope su nepromijenjive do dospeljeća, "teaser stope" su nepromijenjive u razdoblju od 12 do 120 mjeseci od odobravanja kredita, a varijabilne stope su one koje su promijenjive ili nepromijenjive u razdoblju kraćem od 12 mjeseci.

Izvor: HNB.

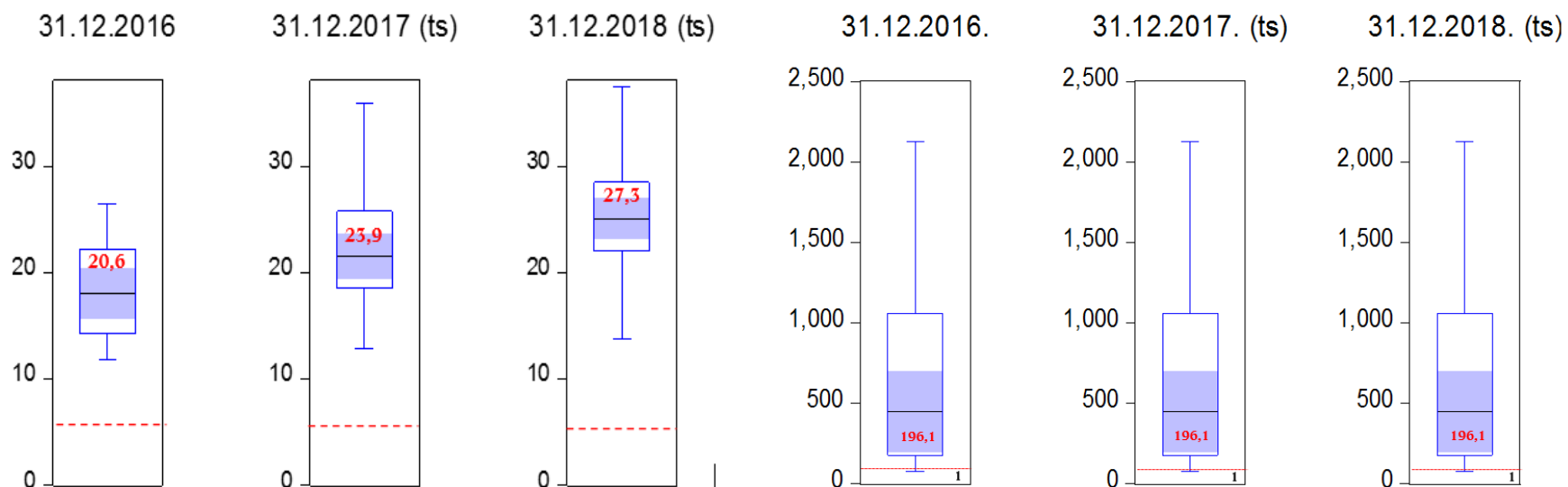
Ublažavanje kamatnog rizika

- Nedavno anketno istraživanje kamatnih politika banaka kojeg je proveo HNB potvrdilo je *značajnu izloženost kućanstava kamatnom riziku*, odnosno posljedično banaka kamatno induciranom kreditnom riziku.
- Sukladno tome, HNB je započela pripremu *preporuke* za kreditne institucije koje adresiraju mogućnosti ciljanog reprogramiranja dugova odobrenih uz promjenjive stope odnosno poticanja kreditiranja s fiksnim kamatnim stopama.
- Iako postoji oportunitetni trošak u vidu smanjenja iznosa rata kredita u slučaju daljnjeg pada kamatnih stopa, on je u uvjetima povijesno niskih kamata razmjerno mali, dok je potencijalni trošak za neke klijente u slučaju rasta kamata znatan.

Zahvaljujući politici visokih razina kapitaliziranosti i likvidnosti, kao i ograničavanju izloženosti bankovnog sustava prema riziku Agrokora, financijska stabilnost je neupitna

Stope kapitaliziranosti (SAROK)

Stope likvidnosne pokrivenosti (LCR)

Hvala na pozornosti!